

לכל הפחות הבאת דעתם של הגדולים במכתביהם, שפאה במראה טבעי אינה לפי גדרי הצניעות - אין לצפות מן התלמידות לאיזה שהוא רגש פנימי לאהבת ההצטנעות מעיני זרים.

אם חניכת הסמינר, יוצאת משיעורי הצניעות תחת הרושם, שרצונו של הקב"ה הוא בדיוק בשיעור אירופאי משובח המתנועע לכל עבר - עד הכתף !! עד הכתף !! מהיכן יכנס בקרבה הרצון הטהור שלא יכשלו בה בני אדם ?

צר לי, אבל אין זה חינוך לצניעות, אלא "אילוף" לקיום סעיפים יבשים. וקרוב לומר שגם הוא לא יצלח.

אסיים בדברי החזו"א זצ"ל באחת מאגרותיו המפורסמות (קובץ אגרות ח"ג סא) - "כמו שאין באוהבי חכמה אהבה למיעוטה ושנאה לרוב חכמתה, כן אין באוהבי תורה ומצוה - אהבה לאמצעות ושנאה לקיצוניות וכו' מה עלובה הבינוניות הסואנת בוז לקיצוניות. חובת חינוכנו לקיצוניות!". אין לנו מה להוסיף על דבריו של החזו"א, אלא רק להבין כי הם אמורים גם לגבי הצניעות.

אברך שעדיין לא התיימש

מאמר שנכתב ע"י ת"ח חשוב ממודיעין עילית - שבט תשע"ג

בס"ד

הבהרה בענין הפאה נכרית בזמננו

[נכתב ע"פ עצתו של אחד מגדולי הרבנים שליט"א של הציבור הליטאי, והיה למראה עיניו ונתן הסכמתו].

בשנים האחרונות אנו רואים שכותבים הרבה נגד הפאה נכרית, ולפני שמביאים את דעתם של גדולי ישראל בענין זה, יש צורך להבהיר שיש הרבה פעמים ערוב של שני נושאים. אחד הוא המחלוקת הישנה שיש בפוסקים בענין זה, והשני הוא הפאות של היום. ובענין הנושא הראשון, באמת יש בזה מחלוקת גדולה, וגם האמת ניתן להאמר שלפני תקופת ההשכלה היה המנהג ברוב המקומות שלא יצאו עם פאה נכרית⁶. מ"מ בדורות האחרונים נהגו בהרבה מדינות שיצאו עם פאה נכרית אפילו הנשים הכשרות. והמשנה ברורה (ע"ה ט"ו) הביא בזה בשם הפמ"ג⁷ דבמדינות שיוצאין הנשים בפאה נכרית מגולה יש להם לסמוך על השו"ע ("ר"ל הרמ"א) ע"ש. ולכן דעתם של הרבה מגדולי ישראל שאפשר לסמוך על המקילין בזה במקום שאין מנהג להחמיר⁸.

אמנם בענין הפאות המצויות היום, יש להקדים שכבר הורו הרבה מגדולי ישראל לאסור פאה נכרית שיש לו מראה טבעי, וכן היתה דעתו של מרן הגרש"ז אויערבאך זצ"ל. וכבר מבואר כן בשו"ת מהרי"ל דיסקין (קו"א סי' ה' אות רי"ג) שכתב שאם אינו "ניכר לכל" ודאי אסור משום מראית העין ומשום חשש הרהור ע"ש. והנה הטעם השני הוא טעם חזק מאד, שהרי בדברי הפמ"ג הנ"ל (שהוא המקור להכרעת המשנ"ב) מבואר טעם ההיתר כי "אין הרהור" וכוונתו מבוארת שהטעם הוא בגלל שזה לא משפיע על הגברים כמו שערות. וא"כ באופן שלא שייך טעם ההיתר הרי זה אסור. וכן הדין נותן, שהרי מבואר בתרומת הדשן סי' י' שהחייב לכסות את השערות "איננו אלא משום פריצות דגבריי" [וע"ש שכתב עפ"ז נפק"מ להלכה, וכן מוכח מעוד ראשונים ואכמ"ל]. וא"כ לא יתכן להתיר פאה נכרית שיש בו אותו פריצות דגבריי.

⁶ וראה בדרשות מהר"י מינץ דרוש א' שהתנגד לפאה נכרית שהתחיל להתפשט בארץ איטליה, וכתב וז"ל ואבותינו ואבות אבותינו הקדושים בכל קהילות האשכנזים מחו בדורותיהם שלא ישאו על ראשם אפילו הבינדי ממש שהגוון שלו דומה לשיער עכ"ל.

⁷ אמנם יש שהעירו שהפמ"ג בספרו "אם לכינה" (כת"י) נראה שחזר בו מהיתר זה, ועי' מה שהאריך בזה בספר בירור הלכה ח"ו ואכ"מ.

⁸ ומ"מ אין לנו להפוך ולעשות מהקולא כאילו הוא הידור ולומר שפאה עדיף ממטפחת. וכבר התפרסם בשם מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל (במכתב הגרמ"מ קארפ שליט"א משנת תשנ"ו) שהאומרים כך "הם דברים בטלים". [ובאמת מה שיש טוענים שיש בפאה נכרית פחות חשש שזה יזוץ קצת, אפילו אם היה זה נכון בפאות הישנות מ"מ אין זה נכון כלל בפאות של היום שהן גמישות הרבה יותר, וע"י קצת רוח יכול להתגלות השערות שבצדדים]. ומה שיש שמועות שיש שהעדיפו לפעמים פאה נכרית, זהו כשכאבים להורות לנשים שאם ילבושו פאה זה יהיה פאה כשרה ואם ילבושו מטפחת לא ילבושו אותה כהלכה וכגון אלו הלובושות את המטפחת מעבר לאזניים וכד'. [וכבר האריך בשו"ת חת"ס (או"ח ל"ו) דקי"ל שגם השיער בין האוזן לפדחת צריך כיסוי ע"ש]. אבל אין ללמוד מזה באופן כללי לכל הנשים כמוכח. (ועי' בדברי מרן הגר"נ קרליץ שליט"א בספר חוט שני (אהע"ז כ"א ס"ק י"א) שכתב לשבח את המטפחת "ואשרי מי שמדקדקת בצניעותה לכסות את הראשה לפי כל הדעות").